

батьків, покращенням житлових умов, купівлею або отриманням у спадок будинку, квартири, необхідністю лікування батьків або дітей тощо [1].

З метою забезпечення належного виконання покладених на батьків – вихователів функцій, у п.2 Положення чітко передбачено, що загальна кількість дітей у ДБСТ не повинна перевищувати 10 осіб, враховуючи рідних. На мою думку, це дуже важливо, адже велика кількість дітей (понад 10 осіб) у ДБСТ може призвести до негативних наслідків, а саме діти не зможуть отримати повноцінної уваги, догляду та виховання. Вважаю за доцільне доповнити статтю 256-5 СК частиною другою такого змісту: «Загальна кількість дітей у дитячому будинку сімейного типу не повинна перевищувати 10 осіб, враховуючи рідних».

Батьки-вихователі здійснюють виховання самостійно. Водночас частина 5 ст. 150 СК передбачає право батьків-вихователів передавати дітей на виховання іншим особам. Я поділяю точку зору Ю.Ю.Черновалюк, яка називає це положення некоректним, адже тоді зникає мета створення дитячого будинку сімейного типу [2, с.102]. Дійсно, батьки-вихователі мають право залучати до виховання дитини інших осіб, наприклад, у зв'язку з необхідністю розвитку здібностей дитини. Однак вихованці ДБСТ повинні спільно проживати з батьками-вихователями, які уповноважені нести обов'язки по вихованню та розвитку дітей. У свою чергу держава надає сім'ї, яка бере на виховання дітей, фінансову та соціальну підтримку.

Висновки. ДБСТ є дієвим засобом забезпечення та реалізації права дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на сім'ю та сімейне виховання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про внесення змін до Положення про дитячий будинок сімейного типу та Положення про прийомну сім'ю: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2016 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/458-2016>

2. Черновалюк Ю.Ю. Реалізація права на сім'ю шляхом створення дитячих будинків сімейного типу: Монографія. – Запоріжжя: «Просвіта», 2011. – 172 с.

Маргарита Бугасова,
студентка 1 курсу
гуманітарно-економічного факультету
Наук. керівник: **Н. С. Іванова,**
к. політ. н., доцент (БДПУ)

ВИКОРИСТАННЯ СЕРВІТУТУ В СТАРОДАВНЬОМУ РИМІ І СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Актуальність. Активне використання земельних сервітутів в правовій системі України зумовлене безпосереднім впливом римського права та розвитком земельних правовідносин в країні. Через постійне ускладнення земельних правовідносин, відповідні законодавчі доповнення та зміни, проблема прав на чужі земельні ділянки є актуальною і потребує дослідження.

Ступінь досліджуваності проблеми. Питання земельних сервітутів досліджували такі вчені: П. Кулинич, С. Мітягіна, Є. Харитонов, О. Підопригора, Н. Бондарчук та інші. Проте постійне ускладнення земельних правовідносин потребує відповідних законодавчих доповнень та змін.

Мета і методи дослідження. Дослідження практичного застосування сервітутів, виявлення особливостей сервітутного права в сучасній Україні в порівнянні зі Стародавнім Римом.

Сутність дослідження. Сервітут — це право обмеженого користування чужою річчю, яке встановлювалося або для створення певних вигод при експлуатації окремої земельної ділянки, або на користь певної особи. Положення щодо сервітутів були найбільш поширеними в давньому римському приватному праві. Сервітутні права первісно виникли із земельних правовідносин. Земельний кодекс України право земельного сервітуту визначає як право власника або землекористувача земельної ділянки на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою (ділянками). Земельні сервітути в Стародавньому Римі були постійними, їх власники могли змінюватися, а сервітути залишалися. Положення ст. 98 Земельного кодексу України зазначає, що Земельні сервітути можуть бути постійними і строковими.

У Римському праві засобами встановлення сервітутних прав були: *mancipatio* для сільських предіальних сервітутів; *in jure cessio* для всіх сервітутів; *deductio* обумовлювання сервітуту на річ, що від чужується, на користь відчужувача при манципації або цесії; *legata* (легат, заповідальний відказ); *usucapio* (придбання сервітуту за давністю). [1, с.336] Згідно із ч. 2 ст.100 Земельного кодексу України сервітут може бути встановлений договором, законом, заповітом або рішенням суду. Сервітут може належати власникові сусідньої земельної ділянки, а також іншій конкретно визначеній особі.

Припинялися сервітути в Стародавньому Римі внаслідок: 1) загибелі однієї з речей, між якими існував «сервітутний зв'язок»; 2) смерті або *capitis deminutio* сервітуарія при персональних сервітутах; 3) поєднання в руках однієї особи права власності й сервітуту; 4) відмови сервітуарія від сервітутного права на користь власника «обслуговуючої» речі; 5) некористування сервітутом протягом 1 року (для рухомості) або 2 років (для нерухомості). [1, с. 336-337] В сучасному українському праві дія земельного сервітуту підлягає припиненню у випадках: а) поєднання в одній особі суб'єкта права земельного сервітуту, в інтересах якого він встановлений, та власника земельної ділянки; б) відмови особи, в інтересах якої встановлено земельний сервітут; в) рішення суду про скасування земельного сервітуту; г) закінчення терміну, на який було встановлено земельний сервітут; г) невикористання земельного сервітуту протягом трьох років; д) порушення власником сервітуту умов користування сервітутом. [3, ст. 102 ЗК України]

Основні висновки. Отже, проаналізувавши положення сучасного цивільного права України, а саме земельного кодексу, та порівнявши їх з правами на чужі речі в Римському праві, можна зробити висновок, що Римське приватне право певною мірою вплинуло на формування основних положень цивільного права України

ЛІТЕРАТУРА

1. Підопригора О. А., Харитонов Є. О. Римське право : підруч. / Підопригора О. А., Харитонов Є. О. // К. : Юрінком Інтер, 2006. – 512 с. – С.336-337
2. Бондарчук Н. В. Поняття й особливості земельного сервітуту за законодавством України // Порівняльно-аналітичне право : електронне фахове видання. – 2017. – №1. – с. 116-118. – Режим доступу: http://www.pap.in.ua/1_2017/35.pdf
3. Земельний кодекс України : за станом на 7 лютого 2019 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2019. – 118 с.

Вадим Вареник,
студент 2 курсу
гуманітарно-економічного факультету
Наук. керівник: **В.О. Мирошніченко,**
к. пед. н., доцент (БДПУ)

ОСОБЛИВОСТІ СУДОВОЇ СИСТЕМИ ФЕДЕРАТИВНОЇ РЕСПУБЛІКИ НІМЕЧЧИНИ

Актуальність дослідження. Судова система ФРН має складну побудову через адміністративно-територіальний устрій та децентралізовану систему управління. Ефективність подібної структури є максимальною, адже кількість інстанцій свідчить про додаткові можливості для громадян Німеччини вирішити спори між собою або державою справедливо та неупереджено.

Ступінь досліджуваності проблеми. Дослідженням цієї проблеми займалися такі науковці: В. Шишкін, В. Дерюжинський, В. Молдован, В. Туманова.

Мета дослідження. Визначення особливостей побудови судової гілки влади Федеративної Республіки Німеччини та надання оцінки ефективності роботи такої системи.

Методи дослідження. У роботі були використані такі методи дослідження: компаративний, узагальнюючий, гносеологічний та інші.

Сутність дослідження. Суди Федеративної Республіки Німеччини(далі ФРН) поділяються на суди загальної юрисдикції, суди в трудових справах, соціальні суди, адміністративні суди та фінансові суди, кожна інстанція очолюється власним вищим органом.

Загальним судам підсудні всі цивільні та кримінальні справи, що не віднесені до юстиції інших суддів. Верховний федеральний суд очолює систему загальних судів.

Вищі суди земель виступають як апеляційні і касаційні інстанції, також як суди першої інстанції. Ці суди утворені у всіх землях.

Суди земель заслуховують справи у першій і у другій інстанції (займаються розглядом скарг на рішення і вироки нижчестоящих судів). У складі кожного суду землі утворюються палати з цивільних і кримінальних справ [1].

Дільничні суди являють собою найнижчу ланку системи загальних судів.